

Kulturní dědictví v Ázerbájdžánu

Usnesení Evropského parlamentu o Ázerbájdžánu

Evropský parlament,

- s ohledem na svá usnesení ze dne 9. června 2005¹ a 27. října 2005 o Ázerbájdžánu²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 19. ledna 2006 o Evropské politice sousedství³,
 - s ohledem na svá předchozí usnesení o Jižním Kavkazu a zejména na usnesení ze dne 11. března 1999 o podpoře mírového procesu na Kavkaze⁴ a na doporučení Radě ze dne 26. února 2004 o politice EU ve vztahu k Jižnímu Kavkazu⁵,
 - s ohledem na rozhodnutí Rady ze dne 14. června 2004 zahrnout Arménii a Ázerbájdžán do evropské politiky sousedství, zejména za účelem podpory dobrých sousedských vztahů, zvláště prostřednictvím respektu k menšinám,
 - s ohledem na závazky Arménie a Ázerbájdžánu učiněné v rámci Radě Evropy, zejména na základě Evropské kulturní úmluvy, revidované Evropské úmluvy o ochraně archeologického dědictví a Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin, které ratifikovaly a které se zavázaly dodržovat,
 - s ohledem na Haagskou úmluvu UNESCO na ochranu kulturního vlastnictví v případě ozbrojeného konfliktu z roku 1954 a protokol k ní z téhož roku, které Arménie i Ázerbájdžán podepsaly a které platí pro okupovaná území,
 - s ohledem na prohlášení UNESCO z roku 2003 týkající se úmyslného ničení kulturního dědictví, kterým mezinárodní společenství uznává důležitost ochrany kulturního dědictví a znovu potvrzuje své závazky v boji proti jakékoli formě jeho úmyslného ničení, aby kulturní dědictví mohlo být předáno následujícím generacím,
 - s ohledem na zprávu Mezinárodní rady pro památky a sídla (ICOMOS)⁶ a na předběžnou zprávu Komise pro lidská práva OSN o svobodě náboženství a konání obřadů⁷,
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Arménie vznesla obvinění, že ázerbájdžánské síly v listopadu 1998 a v prosinci 2002 prováděly akci na zničení arménského hřbitova v Džulfě v oblasti Nachičevan; vzhledem k tomu, že k poslednímu ničení došlo v prosinci 2005, jak

¹ *Přijaté texty*, P6_TA(2005)0243.

² *Přijaté texty*, P6_TA(2005)0411.

³ *Přijaté texty*, P6_TA(2006)0028.

⁴ Úř. věst. C 175, 21.6.1999, s. 251.

⁵ Úř. věst. C 98 E, 23. 4. 2004, s. 193.

⁶ Světová zpráva o ohrožených památkách a sídlech z roku 2002.

⁷ 58. zasedání Valného shromáždění OSN – dokument 1/58/296, 19.8.2003.

dokazuje nedávný videozáznam arménských úřadů,

- B. vzhledem k četným reakcím na tyto akce ze strany mezinárodního společenství; vzhledem k tomu, že Ázerbájdžán neposkytl odpovědi na dotazy pana Abdelfattaha Amora, bývalého zvláštního zpravodaje OSN, týkající se událostí v listopadu 1998 a v prosinci 2002,
- C. vzhledem k tomu, že byla vznesena vážná obvinění o zapojení ázerbájdžánských úřadů do ničení těchto památek,
- D. se zdůrazněním výjimečné povahy tohoto archeologického naleziště, kde se stále ještě nalézalo 6 000 „chačkarů“ – křížů vytesaných do kamene, které jsou typické pro arménské náboženské umění – a které je svědectvím etnické a kulturní rozmanitosti tohoto regionu,
- E. vzhledem k tomu, že ničení či znesvěcování jakýchkoli památek nebo předmětů kulturního, náboženského nebo národního dědictví je v rozporu se zásadami Evropské unie,
- F. vzhledem k tomu, že k ničení došlo v souvislosti s potlačením konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem na území Náhorního Karabachu,
- G. vzhledem k tomu, že by mohlo brzy dojít k pozitivnímu výsledku jednání o Náhorním Karabachu a mohlo by být dosaženo dohody o zásadách pro urovnání konfliktu navzdory neproduktivní schůzce mezi prezidenty Arménie a Ázerbájdžánu v Rambouilletu ve dnech 10. a 11. února 2006,
- H. s připomínkou toho, že evropská politika sousedství si klade za cíl vytvořit výsadní partnerství s Arménií a Ázerbájdžánem na základě společných hodnot včetně respektu k menšinám a jejich kulturnímu dědictví,
 - 1. zásadně odsuzuje zničení hřbitova v Džufě i zničení všech nalezišť historického významu, ke kterému došlo na území Arménie nebo Ázerbájdžánu, a odsuzuje jakékoli činy, které se snaží ničit kulturní dědictví;
 - 2. vyzývá Radu a Komisi, aby daly vládám Arménie a Ázerbájdžánu jasně najevo, že je nutno vyvinout veškeré úsilí k ukončení praxe etnických čistek, které vedly k ničení, a aby našly způsoby, jak umožnit postupný návrat uprchlíků a vysídlených osob;
 - 3. požaduje, aby vlády Arménie a Ázerbájdžánu dodržovaly své mezinárodní závazky – hlavně v kulturní oblasti – a zejména závazky vyplývající z jejich přistoupení k Radě Evropy a ze začlenění do evropské politiky sousedství;
 - 4. zdůrazňuje, že dodržování práv menšin včetně historického, náboženského a kulturního dědictví podmiňuje skutečný a účinný rozvoj evropské politiky sousedství, která musí vést také k vytvoření dobrých sousedských vztahů mezi všemi zúčastněnými zeměmi;
 - 5. požaduje, aby Ázerbájdžán umožnil mise věnované průzkumu a ochraně archeologického dědictví na jeho území, zejména arménského dědictví, jako např. mise odborníků spolupracujících s organizací ICOMOS, a aby umožnil navštívit archeologické naleziště v

Džufě i delegaci Evropského parlamentu ;

6. vyzývá vlády Arménie a Ázerbájdžánu, aby dodržovaly své mezinárodní závazky, zejména v oblasti kultury a ochrany kulturního dědictví, které přijaly v rámci mezinárodních organizací, jako jsou UNESCO a Rada Evropy, a vyzývá je, aby učinily vše pro ochranu archeologického, historického a kulturního dědictví na svém území, aby se zabránilo ničení ostatních ohrožených nalezišť;
7. vyzývá Komisi a Radu, aby začlenily doložku o ochraně neocenitelných archeologických a historických nalezišť na těchto územích do akčních plánů, o nichž se nyní diskutuje v souvislosti s evropskou politikou sousedství;
8. vyzývá Komisi a Radu, aby podmínily provádění akčních plánů evropské politiky sousedství tím, že Arménie a Ázerbájdžán budou dodržovat obecně uznávané zásady, zejména jejich závazky jako členů Rady Evropy, ohledně lidských práv a práv menšin, a vyzývá Komisi a Radu, aby do akčních plánů začlenily specifická ustanovení na ochranu kulturního dědictví menšin;
9. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, parlamentům a vládám členských států, vládě a prezidentovi Arménie, vládě a prezidentovi Ázerbájdžánu a také Parlamentnímu shromáždění OBSE, Parlamentnímu shromáždění Rady Evropy, generálnímu řediteli UNESCO a generálnímu tajemníkovi OSN.